

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи та інформатизації

Володимир ГАЛИК Володимир ГАЛИК

17 лютого 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Живопис

Галузь знань: **02 Культура і мистецтво**

Спеціальність: **023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація**

Освітня програма: **Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво**

Статус дисципліни: **обов'язкова**

Факультет початкової освіти та мистецтва

Кафедра вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва

Мова навчання **українська**

Дані про вивчення дисципліни

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни: год / кредити ЄКТС	Кількість годин							Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття						Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семинарські заняття					
Денна	I	1	180/6	60	10	-	50	-	120	-	+	-	
	I	2	180/6	60	10	-	50	-	120	-	-	+	
	II	3	90/3	30	4	-	26	-	60	-	+	-	
	II	4	90/3	30	4	-	26	-	60	-	+	-	
	III	5	120/4	44	6	-	38	-	76	-	-	+	
	III	6	120/4	44	4	-	40	-	76	-	+	-	
	IV	7	150/5	60	8	-	52	-	90	-	-	+	
Заочна	I	1	180/6	16	4	-	12	-	164	-	+	-	
	I	2	180/6	12	4	-	12	-	164	-	-	+	
	II	3	90/3	10	2	-	8	-	80	-	+	-	
	II	4	90/3	16	2	-	8	-	80	-	+	-	
	III	5	120/4	12	4	-	8	-	108	-	-	+	
	III	6	120/4	12	4	-	8	-	108	-	+	-	
	IV	7	150/5	14	4	-	10	-	136	-	-	+	

Робоча програма складена на основі освітньої програми та навчального плану підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (240 кредитів ЄКТС)

Розробник: *Жанна ЯСЕНИЦЬКА* Жанна ЯСЕНИЦЬКА, старший викладач

Погоджено гарантом освітньо-професійної програми:

Валентина ДРОТЕНКО Валентина ДРОТЕНКО, кандидат філософських наук, доцент

Схвалено на засіданні кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва

Протокол № 10 від 14 09 2023 р.

Завідувач кафедри *Ірина БЕРМЕС* Ірина БЕРМЕС

Схвалено на засіданні науково-методичної ради факультету початкової освіти та мистецтва

Протокол № 4 від 27 09 2023 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету

Протокол № 8 від 18 лютого 2023 р.

УДК 75(073)

P58

**Рекомендовано до друку вченою радою Дрогобицького
державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол №1 від 31 січня 2024 року)**

ЖИВОПИС

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дрогобич – 2024

1. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: професійна підготовка художників-педагогів, керівників самодіяльного об'єднання образотворчого та декоративного мистецтва у сфері живопису, вивчення живопису як виду образотворчого мистецтва, надати теоретичні знання та навички практичного оволодіння технікою та технологією живописних матеріалів, методами реалістичного, декоративного та стилізованого зображення засобами колористики, розвинути та сформувані практичні уміння і навички зображення на площині різними живописними техніками, засобами та матеріалами.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен оволодіти такими компетентностями:

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуальноособистісних особливостей.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі

СК 8. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання.

СК 13. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого та декоративного мистецтва використовувати існуючі методики образотворення в практичній діяльності за фахом.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН 14. Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна є самостійною та входить до блоку обов'язкових і вивчається упродовж 7 семестрів одночасно з курсами: «Рисунок», «Композиція», «Основи кольорознавства», «Скульптура та пластична анатомія», «Декоративно-прикладне мистецтво та художні промисли», «Історія зарубіжного образотворчого мистецтва», «Історія Українського образотворчого мистецтва», «Етнодизайн»/«Основи дизайну», «Художнє конструювання», «Художньо-прикладна графіка».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні **знати**

- предметну галузь та професійну діяльність;
- базові теоретичні та практичні закономірності образотворчого та декоративного мистецтва, зміст основних класичних і сучасних категорій та

концепцій мистецтвознавчої науки, усвідомлювати їх художньо-естетичну природу;

- новітні концепції в галузі образотворчого та декоративного мистецтва,;
- термінологію живопису, сфер його мистецько-творчого та прикладного застосування;

застосування;

- види та жанри живопису;
- специфіку академічного, навчального, пленерного живопису;
- основи техніки та технології живопису;
- властивості живописних матеріалів;
- різновиди живописних матеріалів та їх виражальні властивості;
- особливості технічних прийомів роботи зображальними матеріалами та

потенціал їх виразності;

- композиційні основи та методичні послідовності виконання натюрмортів, тематичних, натурних та фігуративних постановок;

ВМІТИ:

- застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- генерувати нові ідеї (креативність);
- оперувати професійною термінологією в сфері фахової образотворчої діяльності (виконавської, викладацької та організаційної);

- демонструвати високий рівень творчої майстерності, розуміти основні шляхи інтерпретації художньо образу у мистецтвознавчій, творчій та дослідницькій діяльності;

- застосовувати базові знання провідних художньо-теоретичних систем та концепцій, історичних та мистецьких процесів розвитку образотворчого мистецтва у творчій та мистецтвознавчій діяльності;

- здійснювати творчу діяльність на базі професійних знань та навичок, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову художнього твору;

- застосовувати у власній творчості закони і правила композиційної організації твору, а також способи інтерпретації, стилізації, трансформації;

- відтворювати традиційні та синтезувати сучасні технології в межах різних спеціалізацій образотворчого мистецтва;

- використовувати власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову, інтегрувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі;

- намалювати натюрморт, пейзаж, а також голову, півфігуру, фігуру людини;

- вирішити колористичну гаму постановки;

- відтворювати кольорові і тональні відношення, колористичний стрій натури,

- виконувати натюрморти різної складності та різними зображувальними матеріалами;
- виконувати короткочасні етюди та тривалі натурні постановки;
- працювати над зображенням людини (портрет, фігура у відповідних ракурсах);
- володіти технікою та технологією малювання аквареллю, гуашшю, темперою, акрилом та олійними фарбами;
- методично правильно будувати і виконувати живописні композиції у різних зображувальних техніках, жанрових форматах тощо.
- оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача;
- володіти навичками визначення цілей, завдань та можливостей розробки форм реалізації художнього твору (виробу);
- володіти навичками самоорганізації, самовдосконалення та реалізації набутих знань, умінь і навичок образотворчої та художньо-педагогічної діяльності.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здійснюється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

А (90–100) – «відмінно» отримує здобувач, який виявив глибокі знання з живопису, на високому рівні володіє змістом основних класичних і сучасних категорій та концепцій мистецтвознавчої науки, оперує термінологією живопису, виокремлює специфіку академічного, навчального, живопису, демонструє високий рівень творчої майстерності, застосовує базові знання провідних художньо-теоретичних систем та концепцій, історичних та мистецьких процесів розвитку образотворчого мистецтва у навчанні та творчій діяльності, демонструє розвинену творчу уяву, використовує власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову художнього твору, застосовує у власній творчості закони і правила композиційної організації твору, способи інтерпретації, стилізації, трансформації, на високому рівні виконує навчальні та творчі завдання різної складності та різними зображувальними матеріалами, короткочасні етюди та тривалі натурні постановки, володіє технікою та технологією живописних матеріалів, методично вірно виконує живописні композиції у різних зображувальних техніках, жанрових форматах тощо.

В (82–89) – «добре» отримує здобувач, який вільно володіє навчальним матеріалом, методами, прийомами, техніками живопису, демонструє ґрунтовні,

систематичні знання з основ живопису, володіє змістом основних класичних і сучасних категорій та концепцій мистецтвознавчої науки, оперує термінологією живопису, виокремлює специфіку академічного та навчального живопису, демонструє хороший рівень живописної майстерності, застосовує базові знання провідних художньо-теоретичних систем та концепцій у творчій та мистецтвознавчій діяльності, демонструє розвинену творчу уяву, частково застосовує у власній творчості закони і правила композиційної організації твору, способи інтерпретації, стилізації, трансформації, на достатньому рівні виконує навчальні та творчі завдання різної складності та різними зображувальними матеріалами, короткочасні етюди та тривалі натурні постановки, достатньо володіє технікою та технологією живописних матеріалів, методично вірно виконує живописні композиції у різних зображувальних техніках, жанрових форматах тощо.

С (75–81) – «добре» отримує здобувач, який вільно демонструє достатній рівень знань з живопису, в основному володіє змістом класичних і сучасних категорій та концепцій мистецтвознавчої науки, оперує термінологією живопису, частково виокремлює специфіку академічного та навчального живопису, демонструє достатній рівень творчої майстерності, не в повній мірі застосовує у творчій діяльності знання провідних художньо-теоретичних систем та концепцій, історичних та мистецьких процесів розвитку образотворчого мистецтва, демонструє достатньо розвинену творчу уяву, використовує власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову художнього твору; застосовує у власній творчості закони і правила композиційної організації твору, на достатньому рівні виконує навчальні та творчі завдання різної складності та різними зображувальними матеріалами, короткочасні етюди та тривалі натурні постановки, володіє технікою та технологією живописних матеріалів, вірно виконує живописні композиції у різних зображувальних техніках, жанрових форматах тощо.

Д (67–74) – «задовільно» отримує здобувач, який виявив недостатньо міцні знання з основ живопису, демонструє низький рівень знань з теорії та практики живопису, не достатньо володіє змістом класичних і сучасних категорій та концепцій мистецтвознавчої науки, частково оперує термінологією живопису, не в повній мірі виокремлює специфіку академічного та навчального живопису, демонструє посередній рівень майстерності, не застосовує базові знання провідних художньо-теоретичних систем та концепцій у навчально-творчій діяльності, частково використовує власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову художнього твору, на низькому рівні виконує навчальні та творчі завдання, не достатньо володіє технікою та технологією живописних матеріалів, навчально-творчі живописні композиції у різних

зображувальних техніках, жанрових форматах виконує з порушенням законів композиції та колористики.

Е (60–66) – оцінка «задовільно» отримує здобувач, який виявив слабкі знання з основ живопису, не володіє змістом класичних і сучасних категорій та концепцій мистецтвознавчої науки, не недостатньому рівні оперує термінологію живопису, демонструє не достатній рівень творчої майстерності, частково застосовує базові знання художньо-теоретичних систем та концепцій розвитку образотворчого мистецтва у творчій діяльності, не демонструє творчу уяву, частково використовує власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову художнього творення. не в повній мірі застосовує у власній творчості закони і правила композиційної організації твору, на низькому рівні виконує навчальні та творчі завдання, частково володіє технікою та технологією живописних матеріалів, живописні навчально-творчі композиції у різних зображувальних техніках, жанрових форматах виконує із значними порушеннями законів композиції та кольорознавства.

FX (35–59) – оцінка «незадовільно» отримує здобувач, який недостатньо володіє програмним матеріалом, що в подальшому ускладнить роботу, не володіє базовим обсягом знань з теорії та практики живопису, не володіє змістом класичних і сучасних категорій та концепцій мистецтвознавчої науки, на недостатньому рівні оперує термінологію живопису, демонструє низький рівень творчої майстерності, частково застосовує базові знання художньо-теоретичних систем та концепцій розвитку образотворчого мистецтва у творчій діяльності, не проявляє творчу уяву, не застосовує у власній творчості закони і правила композиційної організації твору, на низькому, примітивному рівні виконує навчальні та творчі завдання, не володіє технікою та технологією живописних матеріалів.

F (0–34) – оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві, який виявив незнання навчального матеріалу, не володіє базовим обсягом знань з теорії та практики живопису, не володіє змістом класичних і сучасних категорій та концепцій мистецтвознавчої науки, не оперує термінологію живопису, демонструє не достатній рівень виконавчої майстерності, не застосовує базові знання художньо-теоретичних систем та концепцій розвитку образотворчого мистецтва у творчій діяльності, відсутня творча уява, не застосовує у власній творчості закони і правила композиційної організації твору, не виконує навчальні та творчі завдання, не володіє технікою та технологією живописних матеріалів, не виконує програмові навчально-творчі завдання.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- а) контроль засвоєння теоретичних знань (співбесіда з лектором);
- б) виконання практичних завдань;
- в) контроль самостійної роботи студентів;
- г) залік/екзамен.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1 семестр

1. Живопис як вид образотворчого мистецтва.

Живопис як мистецьке надбання в світовій історії та культурі. Віхи становлення живопису як самостійного виду образотворчого мистецтва. Значення та місце живопису в практичній діяльності художника та педагога. Специфіка, особливості та відмінності живопису в сфері мистецтва та навчання. Академізм в живописі. Тенденції розвитку сучасного живопису. Трансформація живопису в мистецькому просторі.

2. Види та жанри живопису.

Видова структура живопису. Станковий та монументальний живопис. Декоративний та декоративний живопис. Жанри живопису. Стилi, напрями, течії та манера в живописі. Синтез видів та жанрів живопису.

3. Техніка та технологія живопису.

Зміст понять «техніка» та «технологія». Матеріали, інструменти та пристосування для живописної роботи. Характеристика живописних матеріалів. Основи для живопису та розчинники. Види та призначення пензлів. Палітра.

4. Методи роботи акварельними фарбами.

Види та склад акварельних фарб. Пігменти та барвники, способи їх використання. Приспосіблення, обладнання та інструменти для акварельного живопису. Основа під акварельний живопис. Техніки «заливання», «відмивання», «розтягування», «вливання кольору в колір». Техніка «лесування» в акварельному живописі. Техніки малювання «по вологому» та «ала прима».

5. Методи роботи аквареллю в техніці «гризайль».

Гризайль в творах професійного та академічного живопису. Гризайль як техніка навчання акварельного живопису. Етюд в техніці гризайль. Натюрморт в техніці гризайль.

2 семестр

1. Натюрморт в мистецтві та навчання.

Натюрморт та його образотворчі можливості. Становлення натюрморту як самостійного жанру живопису. Натюрморт в творчості провідних живописців. Натюрморт як основа навчання живопису з натури. Навчальний, академічний та творчий натюрморт. Процес живопису натюрморту з натури.

2. Методика роботи над навчальним натюрмортом.

Етапи роботи над навчальним натюрмортом. Компонування натюрморту, вибір формату. Композиційний ескіз та колористично-тональний етюд. Плановість, простір, середовище. Композиційний центр. Підготовчий рисунок,

конструктивно-композиційна робота. Етюд. Колористична гама – палітра натюрморту. Робота кольором.

3. Основні живописні техніки та технології.

Середовище та предметне наповнення для живописних робіт. Мольберти, етюдники та стиратори для живописних робіт. Палітра та колорит в практичній роботі. Специфіка технік малювання гуашшю, темперою, акрилом та олією, відмінності та спільні особливості. Відповідність техніки та технології щодо вибору живописного матеріалу.

4. Техніка та технологія живопису гуашшю.

Характеристика гуашевих фарб. Основа під гуаш, ґрунт, міцність, особливості зберігання. Специфіка пастозного живопису гуашшю. Покривність гуашевих фарб. Методи фіксації живописного зображення.

3 семестр

1. Техніка живопису акриловими фарбами. Види, властивості та живописно-виражальні можливості акрилових фарб. Основи та ґрунти для акрилового живопису. Живописні та покривельні властивості акрилових фарб. Пензлі та палітра для роботи акрилом.

5. Техніка та технологія малювання олійними фарбами.

Загальна характеристика олійного живопису. Сфера застосування олійних фарб в образотворчому мистецтві. Олійний живопис у професійному мистецтві. Олійний живопис у навчальному процесі. Матеріали, інструменти та пристосування для олійного живопису. Відмінні особливості технік олійного живопису. Образотворчі та виражальні засоби олійних фарб. Покривні (корпусні) та лесувальні (прозорі) фарби.

4 семестр

1. Живописний етюд з натури у навчальній та творчій роботі.

Основи реалістичного та творчого живописного зображення. Етюди об'єктів живої та неживої натури. Натюрморт в інтер'єрі. Поняття «повітряно-просторової перспективи». Відтворення об'єкту в просторі, зміна кольору, його локальність, інтенсивність, тепло-холодність кольорів в просторі. Виконання натюрморту в умовах інтер'єру засобами акварельного живопису, передача просторового середовища, зображення в перспективі, освітлення, світлотіньове та колірне моделювання, передача матеріальності та фактури предметів, кольорові рефлекси, гармонія кольору. Особливості роботи над натюрмортом в умовах інтер'єру.

2. Навчально-творчі завдання тривалого багатосеансного етюду з натури.

Композиція, ескіз та етюд в живописі. Завдання та етапи тривалого етюду з натури. Живопис інтер'єру та натюрморту в інтер'єрі. Натюрморт з гіпсовою маскою античної скульптури у визначеній кольоровій гамі. Послідовність виконання конструктивної побудови гіпсової маски голови людини. Конструктивне ліплення форми хроматичними кольорами, передача об'єму та матеріальності, опрацювання характерних деталей для збереження цілісності малих і великих форм. Особливості роботи над натюрмортною постановкою з гіпсовою маскою (головою).

5 семестр

1. Портрет в живописі.

Витоки та становлення портретного жанру в живописі. Портрет у світовій спадщині живопису. Класифікація портрету: історичний, психологічний, індивідуальний, автопортрет, парадний портрет, груповий портрет, узагальнений типовий образ. Стиль та манера трактування портрету. Аналіз окремих творів. Творчість майстрів портретистів. Аналіз творів портретного живопису корифеїв українського мистецтва. Т.Г. Шевченко – портретист. Західноукраїнська школа портретного живопису.

2. Характеристики та класифікація творів портретного жанру.

Автопортрет. Історичний портрет. Психологічний портрет. Портрет як узагальнений типовий образ. Парадний портрет. Груповий портрет. Портрет як складова жанрових картин. Композиція та колорит у портреті. Засоби художньої виразності портрету.

3. Методика роботи над портретом.

Етюд голови людини з натури у техніці «гризайль». Тональне вирішення етюду голови натурника. Етюд голови натурника з виразними анатомічними (мімічними) особливостями. Конструктивно-анатомічна структура голови людини. Методичні принципи, техніки та послідовності малювання голови натурника в техніці «гризайль». Етапи роботи над навчальним етюдом голови людини. Засоби живописного трактування портрету з натури. Анатомічні особливості побудови зображення голови людини. Портретна відповідність, емоційно-психологічна наповненість портрета. Етапи роботи над портретом. Короткотривалий етюд голови людини. Довготривала постановка. Композиція, колір та світло в роботі з натури над портретом. Особливості передачі індивідуальних рис обличчя.

6 семестр

1. Навчальний процес живопису фігури людини з натури.

Пропорції, анатомічні особливості фігури людини та композиція в академічній постановці. Пластика тіла, ракурс фігури, колір та образ в навчальній постановці. Живопис натурника в інтер'єрі. Живопис натурника на пленері.

2. Творчий процес живопису фігури, постаті людини.

Живопис з натурника з плечовим поясом. Живопис півфігури з руками. Фігура людини в навчальній композиції та тематичній картині. Середовище, фон та освітлення в академічній натурній постановці та творчій роботі.

7 семестр

1. Навчальна та творча робота над фігурою людини.

Зображення фігури людини художниками різних епох і стилів. Творчість та індивідуальність у живописі.

2. Методика роботи над фігурою людини живописними матеріалами.

Робота над натурою аквареллю. Робота над натурою гуашшю, темперою, акрилом. Робота над натурою олійними фарбами. Робота над натурою в умовах інтер'єру та на пленері.

3. Живописне виконання фігури людини в одязі.

Етапи роботи над навчальною постановкою з натури. Тематичний сюжетний живопис, методи і підходи. Поняття картини.

4. Навчальна та творча робота над фігурою людини.

Живописне виконання фігури людини в одязі. Значення аксесуарів. Критерії мистецької вартості у живописі.

Тематика практичних занять

1 семестр

1. Гризайль. Постановка з геометричних фігур (куб, куля тощо).
2. Живопис натюрморту, монохроматична гама (освітлення штучне, тло нейтральне).
3. Живопис натюрморту, тепла гама (освітлення штучне, тло нейтральне).
4. Живопис натюрморту, холодна гама (освітлення штучне, тло нейтральне).

2 семестр

1. Натюрморт на передачу хроматичних тональних відношень (зображення двох-трьох предметів лаконічної форми різного хроматичного тону на нейтральному тлі, освітлення бічне, м'яке).
2. Натюрморт на передачу світлотних хроматичних відношень (два-три предмети, різні за тональною хроматичною шкалою, освітлення розсіяне).
3. Етюд постановки з двох-трьох предметів на вивчення явища контрасту (три-чотири предмети лаконічної форми проставлені за принципом контрасту кольору, освітлення штучне).
4. Натюрморт на вивчення явища рефлексу (натюрморт з білих предметів різної величини на фоні кольорових драперій).

3 семестр

1. Гризайль гіпсової розетки, орнаменту, пласту на фоні кольорових драперій з використанням кольорового підсвічування.
2. Живопис натюрморту з гіпсовим орнаментом, розеткою, пластом тощо.
3. Живопис натюрморту з архітектурною деталлю на драпірованому тлі.

4 семестр

1. Живопис натюрморту на передачу матеріальності та фактури предметів. Оволодіння технікою перехідного мазка.
2. Живопис натюрморту на передачу колористичної цілісності. Техніка мазка-крапки; оптичне змішування кольорів.

5 семестр

1. Короткочасні етюди голови людини (взаємне позування і виконання).
2. Живопис голови молодої людини (тло нейтральне, освітлення денне).
3. Живописний портрет людини похилого віку з виразними анатомічними рисами обличчя (освітлення денне, тло темне).

6 семестр

1. Короткочасні етюди голови людини у нескладному ракурсі (взаємне позування і виконання; тло нейтральне, освітлення денне).
2. Живописний портрет молодої людини у визначеному ракурсі.
3. Живопис голови людини з плечовим поясом.
4. Етюд натурника з руками на нейтральному фоні.

7 семестр

1. Етюд фігури людини на узагальнене трактування форми.
2. Живописний портрет людини похилого віку у фрагменті інтер'єру.
3. Тематичний живописний портрет з руками («Художник», «Кондитер», «Гончар», «Вишивальниця»).

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1 семестр

1. Виконання етюдів. Замальовки овочів, фруктів (гризайль, колір, акварель). *Формат – А-4. Робіт – 10.*
2. Етюди предметів посуду. *Формат – А-4. Робіт – 10.*
3. Етюди драперії, акварель. *Формат – А-4. Робіт – 10.*

2 семестр

1. Виконання творчої композиції на актуальну тематику. *Формат – орієнтовно А-3. Матеріали: за вибором.*
2. Короткотривалі етюди предметів посуду, передача матеріальності та фактури. *Формат: А-4. Матеріали: акварель. Робіт – 10.*
3. Натюрморт на передачу явища контрасту (три-чотири предмети лаконічної форми проставлені за принципом контрасту кольору, форми та розміру).
Формат: А-3. Матеріали: акварель.
4. Натюрморт на передачу явища рефлексу (натюрморт з кольорових предметів різної величини на білої драперії).
Формат: А-3. Матеріали: акварель.

3 семестр

1. Виконання творчої композиції на актуальну тематику. *Формат – орієнтовно А-3. Матеріали: за вибором.*
2. Етюди предметів побуту. *Формат: А-4. Матеріали: акварель. Робіт – 10.*
3. Тематичний натюрморт «Пори року». *Формат: А - 3. Матеріали: за вибором.*
- 4 Тематичний натюрморт «Мій робочий стіл», «Осінні квіти» тощо.
Формат: А - 3. Матеріали: за вибором.

4 семестр

1. Виконання творчої композиції на актуальну тематику. *Формат – орієнтовно А-3. Матеріали: за вибором.*
2. Етюди фрагментів інтер'єру. *Формат: А-3. Матеріали: акварель, гуаш. Робіт – 4.*
3. Натюрморт у фрагменті інтер'єру. *Формат: А-3. Матеріали: за вибором.*

5 семестр

1. Виконання творчої композиції на актуальну тематику. *Формат – орієнтовно А-3. Матеріали: за вибором.*
2. Автопортрет. *Формат – орієнтовно А-3. Матеріали: за вибором.*
3. Живописний портрет батька, матері, дідуся, бабусі тощо.
Формат – орієнтовно А-3. Матеріали: за вибором.
4. Копія живописного портрету роботи відомого українського митця.
Формат – орієнтовно А-3. Матеріали: за вибором.

6 семестр

1. Виконання творчої композиції на актуальну тематику.
Формат – орієнтовно А-3. Матеріали: за вибором
2. Етюди голови людини у нескладних ракурсах (4 етюди).
Формат А-3, акрил, темпера..
3. Тематична композиція «Руки майстра». (2 етюди).
Формат А-3, акрил, темпера.
5. Живописний автопортрет з руками. *Формат А-2, акрил, темпера.*
- 6.

7 семестр

1. Виконання творчої композиції на актуальну тематику.
Формат – орієнтовно А-3. Матеріали: за вибором.
2. Етюд сидячої фігури людини.
Формат орієнтовно А-2. Матеріал: за вибором.
3. Живопис фігури людини в нескладному ракурсі.
Формат орієнтовно А-2. Матеріал: за вибором.
4. Тематична композиція, що характеризує професію людини («Художник», «Музикант», «Вчитель», «Лікар» тощо).
Формат орієнтовно А-2. Матеріал: за вибором.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Критерії оцінювання виконаних завдань та інших форм роботи студента відповідають рівню сформованості його знань та вмінь щодо змісту тем.

Засвоєння студентами теоретичного матеріалу з дисципліни перевіряється співбесідою з лектором. Співбесіда з лектором проводиться в усній формі на останньому занятті. Питання на співбесіду формуються на основі теоретичного матеріалу, поданого на лекціях.

Аудиторна практична робота оцінюється визначеними балами по завершенню виконання завдання. Практичне завдання самостійної роботи студенти здають викладачу згідно визначених термінів. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи.

На заліку за талоном №2 і перед комісією виконується короткотривалий етюд (відповідно до пройденого матеріалу у семестрі).

Семестровий екзамен проводиться в формі виконання практичного завдання - етюд натурної постановки.

На екзамені за талоном №2 та перед комісією виконується короткотривалий етюд (відповідно до пройденого матеріалу у семестрі).

Загальний бал, який студенти можуть отримати протягом семестру, розподіляється таким чином:

Розподіл 100 балів між видами робіт у 1 семестрі:

Аудиторні практичні завдання	№1–10	№2–10	№3–15	№4 –20	Залік
Самостійна робота	№1–10	№2–10	№3–10	№4–10	
Співбесіда з лектором	5				
Всього балів	100				

Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи.

На заліку за талоном №2 і перед комісією виконується короткотривалий етюд (відповідно до пройденого матеріалу у семестрі).

Розподіл 100 балів між видами робіт у 2 семестрі

Аудиторні практичні завдання	№1 –10	№2 – 10	№3–20	№4–20	Екзамен
Самостійна робота	№1–10	№2–10	№3–10		
Співбесіда з лектором	10				
Всього балів	100				
Ваговий коефіцієнт	0,6				0,4

Сумарна кількість балів з дисципліни визначається за формулою

$S_{\text{сум}} = 0,6 \cdot S_{\text{пот сзв}} + 0,4 \cdot S_{\text{підс}}$, де $S_{\text{пот сзв}}$ – середньозважена кількість балів за поточний контроль у першому та другому семестрах, що визначається за формулою $S_{\text{пот сзв}} = (K1 \cdot S_{\text{ном1}} + K2 \cdot S_{\text{ном2}}) / (K1 + K2)$, де $S_{\text{ном1}}$, $S_{\text{ном2}}$ – кількість балів за поточний контроль відповідно у першому та другому

семестрах, $K1$ та $K2$ – число кредитів у першому та другому семестрах; $S_{підс}$ – кількість балів за підсумковий контроль (екзамен).

На екзамені за талоном №2 та перед комісією виконується короткотривалий етюд (відповідно до пройденого матеріалу у семестрі).

Розподіл 100 балів між видами робіт у 3 семестрі

Аудиторні практичні завдання	№1–20		№2–30		Залік
	№1–10	№2–10	№3–10	№4–10	
Самостійна робота					
Співбесіда з лектором	10				
Всього балів	100				

Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи.

На заліку за талоном №2 і перед комісією виконується короткотривалий етюд (відповідно до пройденого матеріалу у семестрі).

Розподіл 100 балів між видами робіт у 4 семестрі

Аудиторні практичні завдання	№1–20		№2–30		Залік
	№1–10	№2–10	№3–10	№4–10	
Самостійна робота					
Співбесіда з лектором	10				
Всього балів	100				

Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи.

На заліку за талоном №2 і перед комісією виконується короткотривалий етюд (відповідно до пройденого матеріалу у семестрі).

Розподіл 100 балів між видами робіт у 5 семестрі

Аудиторні практичні завдання	№1–10	№2–20	№3–20		Екзамен
	№1–10	№2–10	№3–10	№4–10	
Самостійна робота					
Співбесіда з лектором	10				
Всього балів	100				100
Ваговий коефіцієнт	0,6				0,4

Сумарна кількість балів з дисципліни визначається за формулою

$S_{сум} = 0,6 \cdot S_{пот\ сзв} + 0,4 \cdot S_{підс}$, де $S_{пот\ сзв}$ – середньозважена кількість балів за поточний контроль у четвертому та п'ятому семестрах, що визначається за формулою $S_{пот\ сзв} = (K1 \cdot S_{ном1} + K2 \cdot S_{ном2}) / (K1 + K2)$, де $S_{ном1}$, $S_{ном2}$ – кількість балів за поточний контроль відповідно у четвертому

та п'ятому семестрах, **K1** та **K2** – число кредитів у четвертому та п'ятому семестрах; **Snidc** – кількість балів за підсумковий контроль (екзамен).

На екзамені за талоном №2 та перед комісією виконується короткотривалий етюд (відповідно до пройденого матеріалу у семестрі).

Розподіл 100 балів між видами робіт у 6 семестрі

Аудиторні практичні завдання	№1–10	№2 –10	№3–15	№4–20	Залік
Самостійна робота	№1–10	№2–10	№3–10	№4–10	
Співбесіда з лектором	5				
Всього балів	100				

Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи.

На заліку за талоном №2 і перед комісією виконується короткотривалий етюд (відповідно до пройденого матеріалу у 6 семестрі).

Розподіл 100 балів між видами робіт у 7 семестрі

Аудиторні практичні завдання	№1–10	№2–20	№3–20		Екзамен
Самостійна робота	№1–10	№2–10	№3–10	№4–10	
Співбесіда з лектором	10				
Всього балів	100				
Ваговий коефіцієнт	0,6				0,4

Сумарна кількість балів з дисципліни визначається за формулою

$S_{\text{сум}} = 0,6 \cdot S_{\text{пот сзв}} + 0,4 \cdot S_{\text{підс}}$, де $S_{\text{пот сзв}}$ – середньозважена кількість балів за поточний контроль у шостому та сьомому семестрах, що визначається за формулою $S_{\text{пот сзв}} = (K1 \cdot S_{\text{пот1}} + K2 \cdot S_{\text{пот2}}) / (K1 + K2)$, де $S_{\text{пот1}}$, $S_{\text{пот2}}$ – кількість балів за поточний контроль відповідно у шостому та сьомому семестрах, **K1** та **K2** – число кредитів у шостому та сьомому семестрах; **Snidc** – кількість балів за підсумковий контроль (екзамен).

На екзамені за талоном №2 та перед комісією виконується короткотривалий етюд (відповідно до пройденого матеріалу у семестрі).

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Заняття з навчальної дисципліни «Художньо-прикладна графіка» проводяться в аудиторії № 105, навчальний корпус № 7 (вул. Л. Курбаса 2).

Матеріальне забезпечення (обладнання) навчальної дисципліни: матеріали та інструменти для виконання художньо-графічних робіт (папір, прості олівці,

туш, пера, гелеві ручки, фарби, пензлі тощо), наочний, ілюстративний і методично-ілюстративний фонд.

За умови навчання у дистанційній формі заняття проводитимуться в онлайн-режимі за допомогою програми Zoom для організації відео-конференцій.

Лінк на дисципліну:

Ідентифікатор персональної конференції 5681340600

Код доступу 2020

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Антонович Є.А. Художні техніки в школі / Є.А. Антонович, В.І Проців, С. П. Свид. Київ : ІЗМН МО України, 1997. 312 с.
2. Бойчук В.М. Практичне кольорознавство: методичні рекомендації. Луцьк : Твердиня, 2011. – 30 с.
3. Глушук С.С. Техніка станкового живопису : навч. посіб. / передне сл.: М. Стороженка, В. Прядка. Вид. 2-е. Київ; Ужгород : (б.в.) , 2008. 120 с.: іл.
4. Горбенко А.А. Акварельная живопись для архитекторов. Київ : Будівельник, 1982. 128 с. : ил.
5. Жердзицкий В.Є. Живопис. Техніка і технологія : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Харків : Колорит, 2006. 327с.
6. Жердзицкий В.Є. Темпера. Дизайн-освіта – 2004: теорія, практика та перспективи розвитку. Харків, 2004.
7. Жердзицький В.Є. Техніка «грязайль». *Дизайн-освіта-2004: теорія, практика та перспективи розвитку*. Харків, 2004.
8. Жердзицький В.Є. Ахроматичні і хроматичні кольори. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. Харків, 2005.
9. Кириченко М.А., Кириченко І М. Основи образотворчої грамоти. 2-е вид., перероб. і доп. Київ : Вища школа, 2002. 190 с.
10. Лоханько, В.Є. Художні матеріали і техніка живопису / В.Є.Лоханько, за ред.М.А.Шаронова. Харків : Мистецтво, 1988.188 с. : іл.
11. Печенюк Т. Кольорознавство : підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Київ : Грані-Т., 2009. 191 с.: з іл.
12. Прищенко С. Кольорознавство : навчальний посібник. Київ :Альтпрес., 2010. 354 с.: іл.
13. Руслан Кухаренко, Акварельний живопис (Образотворчі матеріали): альбом. Київ : (б.в.) , 2008. 40с.: іл.
14. Сланський Б. Техніка живопису та реставрації / Богуслав Сланський ; упорядкув., передм. та спецредагув. І. Дорофієнко ; кер. творчої

групи Н. Прибега. Київ : Мистецтво, 2009. 304 с.: іл.

15. Туманов І.М. Рисунок, живопис, скульптура: теоретико-методологічні основи комплексного навчання : навч. посіб. Львів : Аверс, 2010 . 496 с. : іл.

16. Шедеври українського живопису : альбом / авт.-упоряд. Д. Горбачов. Київ : Мистецтво, 2008. 608 с.

17. Шпак В.О. Основи живопису. Акварель : навч. посіб. / МОН України, КДІДПМД ім. М. Бойчука. Київ : (б.в.), 2013. 256 с.: іл..

18. Жердзицкий В.Е. Живописное решение головы человека. *Теорія і практика матеріально-художньої культури*. Харків. 2003. № 3.

19. Жердзицкий В.Е. Композиция, цвет и гармония в натюрморте. *Вісник Харківського художньо-промислового інституту*. Харків. 1999. № 1.

Допоміжні:

20. Велика ілюстрована енциклопедія історії мистецтв / пер. з англ. Київ : Махаон-Україна, 2007. 512 с.

21. Дяків М., Дяків О. Кольорознавство : навчально-методичні рекомендації для спеціальності «Образотворче мистецтво». Івано-Франківськ : Плай, 2008. Частина I. 7 с.

22. Калініченко О. Колір та засоби передачі простору у зображенні пейзажу. *Початкова школа*. 2003. № 4. С. 22–25.

23. Кошель О. Малюємо натюрморт. *Мистецтво та освіта*. 2005. № 4. С. 44–48.

24. Сидор М.Б. Рисунок, живопис : методичні рекомендації до виконання індивідуальних самостійних завдань. Дрогобич : РВВ ДДПУ імені Івана Франка імені Івана Франка, 2012. 98 с.

25. Федун С.І., Лепко Н.І. Образотворче мистецтво в таблицях. Словник мистецьких термінів. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. 48 с.

26. Ясеницька Ж.В., Савчин Г.В., Живопис : методичні рекомендації до проведення практичних занять для студентів 1-4 курсів. Дрогобич : РВВ ДДПУ імені Івана Франка, 2015. 50 с.

27. Яремків М.М. Композиція: творчі основи зображення : навч. посіб. для вищих навч. закл. освіти 1-2 рівня акредитації. Тернопіль : Підручники і посібники, 2009. 112 с.

28. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво : словник-довідник. Тернопіль : Навчальна книга –Богдан, 2003. 124 с.

29. Сидор М. Б. Основи грамоти з образотворчого мистецтва. Словник термінів / М. Б. Сидор [та ін.]. Дрогобич : РВВ ДДПУ імені Івана Франка, 2006. 78 с.

30. «Артклас» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.artclass.lviv.ua>.

31. Словник образотворчого мистецтва – [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://artdic.ru/index.htm>.

Електронне навчальне видання

ЖИВОПИС

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дрогобицький державний педагогічний університет

імені Івана Франка

Технічний редактор

Ольга Лужецька

Коректор

Ірина Артимко

Здано до набору 17.03.2024 р., Формат 60x90/16. Гарнітура Times. Ум. друк.
арк. 1,50. Зам. 17.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка.
(Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників та розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 5140 від
01.07.2016 р.). 82100, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24, к. 203.